

Ապրիլէս երբեք չէր անգոսներ ստոր անոր կարծիքը եւ իւր նկարները գեռ չաւարտած հանրային քննադատութիւնն կը ներկայէր:

Ո՛վ իմացած չէ անոր եւ կոչկապին պատմութիւնը: Կոչկապար մը իւր մի նկարին առջեւ բերանաբաց կը կենայ. սա կը հարցնէ նմա թէ ի՞նչ պէս կը գտնէ իւր նկարած կոչիկը. արուեստաւորը ըստ իւր անտուրիւտան բան մը կը գտնէ թերի: Ապրիլէս անգէն կը սրբագրէ սխալն. որոյ վրայ կոչկապարն լռելայն հպարտացած կը յանգգնի գեռ ուրիշ սխալ մ'ալ գտնել եւ այն սրունքին վրայ: «Բաւական է, կոչիկէն վեր մ'ելեր», կ'ըսէ նմա պատկերահանը («Ne sutor ultra crepidam».) Պլինիոս տեսած կամ իմացած է զի կը յիշատակէ թէ Ապրիլէս նման գրող եղած է. սակայն չ'ըսեր թէ ի՞նչ գրած է:

Թագաւորներէ եւ իշխանազոններէ սիրուած, երես առած Ապրիլէս ուրիշ պատմութիւններ ալ ունի, որոնք կը ցուցանեն մեծահոգի, ազնիւ, սիրտը ծալք չունեցող բարի եւ համարձակ մարդուն տիպարը:

Մեծն Աղեքսանդր՝ որ շատ կը սիրէր զանի, մինչեւ իւր ամենագեղեցիկ գերուհիներէն մինը նուիրած էր անոր, եւ որ միշտ կ'երթար անոր աշխատանոցը, որ մը սկսել է բարձրաձայն խօսելու չհասկցած մէկ բանին վրայ: «Չայնդ քիչ մը կամաց հանէ՛, ըսել է նմա Ապրիլէս: — Ինչո՞ւ:» — «Ներկիրս պատրաստող գործաւորները եթէ որ իմանան ներսուղորս խօսքերդ, վրագը կը խնդան:»

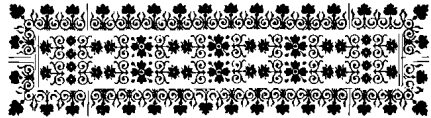
Ուրիշ օր մը մեծ Մակեդոնացին յանկարծ կու գայ Ապրիլէսի աշխատանոցը, ուր սա դիւցազննի մի ձիաւոր պատկերը նկարելով զբաղած էր: Աղեքսանդր ձիուն սանձը բռնած երբ լուռ ու մունջ կը նայի, իւր ձին տեսնելով նկարի ձին, թափ տալով ոտքերը կը սկսի վրնջել: Ապրիլէս, որ իւր կարգին մինչեւ այն ստանի բերանը բացած չէր, կ'ըսէ յանկարծ. «Չին ձեզմէ աղէկ կը հասկնայ նկարէ:»

Եթէ Ճշմարիտ են այս պատմութիւնք եւ մեծն Աղեքսանդր հաճոյքով կամ անտարբերութեամբ մտիկ ըրել է, իրաւամբ «յոյժ մեծն Աղեքսանդր» ըսելու է նմա:

Ապրիլէս բոլոր ժամանակը կենդանագրերի նկարելով անցուցած եւ ժամանակ ունեցած չէ Պոլիքսենոսներու պէս մեծագործութիւններ ընելու:

(Հարաւն-ի-ի-ի)

Ա. ԹԵՃԵՎԱԾԻՆՍ

ԱՅԼԵՐ ԱՅԼԵ

ՆՈՐԱՐԱՆՈՒՐԵ

Թողնոց շատափնորդիկները:

Ի՞նչեւ թռչնոց ասորժակին վրայ խօսին ոմանց ծաղրական երեւայ, սակայն այս փոքրիկ թեւաւորաց օր ըստ օրէ համեմատաբար կերած քառակուսիքնան վրայ սակաւք միայն ծիշա գաղափար մ'ունին: — Եթէ մարդկան ասորժակն այս փոքր թռչնոց, բայց ի մասնաւորի կարմիրկապարնի վրայ, երկր, ամենափոքր եւ ամենաշնչին վրայ եւ ջրայ ամէն մէկ կաթիլն օգտակարապէս գործածելու իսկ չ'էնքը կարող մեր անտուրիւտութիւնն ու ծարաւը յազեցնել: Գիտնական գննում իւրենեղով ստուգուած է որ կարմիրկապարն իւր կանոնաւոր վիճակին մէջ ապրելու համար օր ըստ օրէ անտանոց ոմնգեան բանակութեան չափ անդեման պէտք ունի. զոր օրինակ իւր հանապազօրեայ անօթութիւնը 1 1/2 ոտք երկայնութեամբ երկրամայր մը կրնայ միայն յաշտեցնել: Եթէ միջակ մեծութեամբ եւ ծանրութեամբ մարդ մը կարմիրկապարն համեմատութեամբ ախարժակ ունենար, իւր կանոնաւոր վիճակին մէջ՝ ամէն օր 9 մասնաշափ լայն եւ 67 ոտք երկայն երջիկ մը պէտք էր ունենալ: Այս համեմատութիւն, որ անշուշտ շատերուն ծաղրալից պիտի երեւայ, յայտ յանդիման կը ցուցնէ՝ թէ որչափ օգտակար են մեզ այս փոքր թեւաւոր թեւաւոր տեղեկներէն փնտասկար որդերն ու ծծիկները բնաջնջ ընելով. ուստի ասոնց պահպանութիւնն ամենուն կը յանձնենք, թէպէտ երբեմն մեր պարտեղներէն քանի մը կեռաս կամ խաղաղ ուտեն ի ցոյց իրենց ասորժակին կամ իբր յաւելածն այն հազարաւոր ծծիկներու եւ որդերու, որոնք զմեզ ամառուան ջերմ օրերը կը տալիսացնեն, եւ կամ այլեւայլ կերպարանաց տակ մեր բանեղեղներէն, պտուղները, ծաղիկներն ու այգիները կ'ապակահեն:

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Ո՞ր կերակուրը դիւրամարս է:

Ի՞նչն ո՞ր կերակուրը դիւրամարս է՝ ոմանք կը կարծեն՝ թէ գիտեն. բայց շատ անգամ ուրիշներէն վեր ի վերջ թերակատար լրած են. սակայն հիւանդագապահութեան համար շատ կարեւոր է զայս ճշդիւ գիտնալ: Ծր. Բլէյքը իւր բնալուծական եւ տնտեսագիտական ծառան մէջ ծանուցած է՝ թէ կերակուրներն որչափ ժամանակի մէջ կը մարսին: Վերոյիշեալ գիտնականին այս ուշագրու տեղեկութիւնն յօգուտ ընթերցողայ թարգմանելով կը գտնեք հաս:

1 ժամու մէջ կը մարսի եփուած բրինձ: Ուրեմն բրինձն այն սնունդն է, որ երբ եփուած ըլլայ՝ շատ դիւրաւ կը մարսի:

1 ժամու եւ 30 վայրկեանին մէջ՝ փրփրացումը հաւելիթ, գարեի ապուր, խորոված երէ, կիսեփ խնձոր, տանձ, եփուած եւ իրեւ եղած պտուղ, եփուած սալմոն (saumon), կարմրակապու (fruit), շափն, ծնեբեկ, լախուր, ոլորի, սուպի, բակլայի, գարույ ծեծած, վարսակի ալեւու:

1 ժամու եւ 35 վայրկեանին մէջ՝ եփուած ըղձը եւ արմատալոր:

2 ժամու մէջ՝ եփուած կաթ, անեփ հաւելիթ, եփուած գարի, խորոված եփալեւարդ, եփուած թթու խնձոր, եփուած ձաղձառ:

2 ժամու եւ 15 րոպէի մէջ՝ թարմ եւ անեփ կաթ, եփուած հոգկահաւ:

2 ժամու եւ 30 րոպէի մէջ՝ խորոված վայրենի սաղ, եփուած գառնենի, խորոված խոճկոր, տապկած գետնախնձոր, փոճկով եփուած լուբիա, բակլայ, ոսպ, ոլոր:

2 ժամու եւ 45 վայրկեանին մէջ՝ խորոված եղնենի, ոստրէ:

3 ժամու մէջ՝ պղպաղեղով հաւելիթ, շոգեփեաց ոչխարենի, անեփ ապուրիտ, կասկարայ եղած եղան միս, խորոված վահանառ:

3 ժամու եւ 15 վայրկեանին մէջ՝ ստեպլեն, աղցան՝ կաղաք:

3 ժամու եւ 30 րոպէի մէջ՝ խորոված, ալած խոզենի, կարաք, հին պանիր, թարմ երշիկ, եփուած եղնենի, ալած եղնենի, եփուած գետնախնձոր, եփուած շոգեղամ, ոչխարենի ապուր, թարմ ցորենահաց, եփուած ծովաբոլի, եփուած սիստոր:

3 ժամու եւ 45 վայրկեանին մէջ՝ եփուած եղտ եղնենի, խահաւով թարմ հաց:

4 ժամու մէջ՝ եփուած եւ տապկած բնտանի թուռնը, ոչխարենի եւ հորթու խորոված, եղան միս ապուր, աղած կարմրամիս ձուկ, չոր հաց՝ խահաւով:

4 ժամու եւ 15 վայրկեանին մէջ՝ վայրենի թուռնը, բանջարեղեններով եփուած խոզի միս:

4 ժամու եւ 30 րոպէի մէջ՝ ալած սալամի:

5 ժամու մէջ՝ շատ պղպաղեղով հաւելիթ, հորթու կիսեփ խորոված, անթարմ ոչխարենի տապկած, եփուած նեարդ, ուտեի անանոց մորթ, թիգլեռաս, սալոր, հաղարջ, ռուշ, սուշի, կաղնի, ընկոյղ:

6 ժամու մէջ՝ որ եւ իյէ աղած անթարմ միս, տապկած գետաքարադիայ (lamproie) եւ տապկած եղտ օձառ:

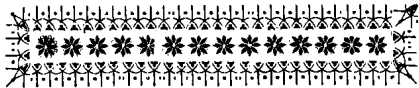
Այս ընդհանուր տեսութենէն կը տեսնուի որ տկար ուսումնառ ունեցողներուն 4 ժամէն աւելի աւելող սնունդ պէտք չէ տալ: Չէթին եւ ծաղար մարտորթ թիւնը կը գտնարընեն, ընդհանուր ապ, համեմատը, պղպեղ, կիտամոն, մանանիկ, հին պանիր, բոլի, շաքար եւ գինի մարտորթ են կ'օգտեն:

ՄԱՆԻԿԱԼԻԻՔ

Ազգամանք Ամգոյի:

Անդղձոյ այս տարուան ազգահամարէն կը տեսնուի որ մեծ քաղաքացի մէկն միայն Լիբերտը բնակչաց նուազում ունեցած է, եւ տասը տարուան

մէջ 552.508էն 518.000 ի իջած է: Իսկ ընդհանուր ինչ ինչ քաղաքացի բնակիչներն ըստ բնակարանի բազմացած են. զոր. որ. Լնտտոնի բնակիչը 3,800,000.00, 4,200,000.00: Մոնթեպորթին 462,000.00, 505,000.00: Պրիմիէն 400,000.00, 419,000.00, Լիտի 309,000.00, 387,000.00, Շէֆ. Ֆիլիպին 285,000.00, 324,000.00 բարձրացած են: — Դեբրէին կամ բուն Լնտտոնի բնակչաց անօձմ վերջին տասնամակի մէջ զգալի եղանակով աւ մնացած է: Իսկ ընդհանուր աւարտքին Լնտտոնի անօձմը միեւնոյն մնացած է: Ըստ նորագոյն ազգահամարին՝ Դեբրէին Լնտտոնի բնակչաց թիւն 4,211,056.00, իսկ արտաքինը՝ 1,422,276.00 կը հասնի, ամբողջն ի միասին 5,633,332 հոգի: Այս թիւն այնպիսի ահագին գումար մըն է, զոր ի միասին նկարել անձամ գտնարին է: Մենք Լնտտոնի ամբողջ բնակիչը՝ անգղիական գաւառներու 27 մեծագոյն քաղաքներն բնակիչներն կէս միլիոն աւելի է, եւ բոլոր Բեղգիայի բնակչաց թուովն գրեթէ կը հասնասիրի: Հետեւեալ երազական տէրու թեւոյ բնակչաց թուէն աւելի մեծ է. Պուլիտրիա՝ 3,000,000, Գանիա 2,200,000, Բուռնուսան 2,000,000, Կորուսեկիա 2,000,000, Բորգուկալ 4,500,000, Սաքսոնիա 3,200,000, Շուէս 4,800,000, Զալեյերա 3,000,000: Աւաւել եւս զարմանալի է Լնտտոնի եւ Բրիտանական ամերիամեծ զաղթականութեանց համեմատութիւնը: Ինչպէս Գանատայի՝ նոյնպէս ալ Աւստրալիայ մակերեսութիւնը բոլորականութիւնը Եւրոպիոյ չափ է: Եւրոպիոյ աշխարհացոյց տախտակի վրայի փոքր կէտը՝ որ Լնտտոն կը կոչուի, Գանատայէն կէս միլիոն աւելի իսկ Աւստրալիայի գրեթէ կը կրնի բնակիչ ունի:

ՔԱՂԱՅԱՐԱՐ ԵՄԱՐԻՔԱՐԱՐ

Վիեննա, 28 Յունուար, 1892 :

Բովանդակ Եւրոպայ այս ծմն կը ծաղակի ընդհանուր հիւանդութիւն մ'որ շատ տեղեր աւելի մահաբեր է այժմ քան յառաջ: Բազմամիլի քարճաստիճան անձանց մէջ մեռան երկու պետական անձինք, որոնց մահը քաղաքագիտական նշանակութիւն ունի: Առաջինն եղաւ Եգիպտոսի Մուհամմէտ Թէվֆիգ ի բռնիվն, որ ծնած էր 1852ին, եւ 1866ին գահաժառանգ Նրատարակուած Եգիպտոսի: Յիշեալն արդէն 1873ին ամուսնացած էր, եւ առաջին անգամ՝ Նրատարակուած Եգիպտոսի իրեն իրեն պաշտօնէն նստազան էր: Եւ նոյն տարւոյն օգոստոս 6ին ի բռնիվն Նրատարակուեցաւ Վեհ. Սուլթանէն: Իր վարչութեան ժամանակ